

Nr 424

Av herrar **Senander** och **Holmberg**, om ytterligare arbetstidsförkortning.

Frågan om förkortning av arbetstiden är aktuell i praktiskt taget varje land. Den ökade mekaniseringen i industriländerna, den stegrade hetsen och jäktet i arbetet och samhällslivet i övrigt verkar alltmera pressande och nedbrytande på arbetskraften. Vetenskapligt utstuderade metoder för utnyttjande av arbetskraften till det yttersta praktiseras i en allt vidare omfattning. Arbetarna nedslites i förtid. Förkortning av arbetstiden och andra åtgärder måste därför genomföras i rent arbetarskyddssyfte.

Under sådana förhållanden som här antytts spelar givetvis även fritidens längd en betydande roll. Den fysiska och psykiska press arbetarna dagligen utsättes för ökar givetvis behovet av vila och rekreation. I arbetarrörelsens barndom var parollen för den kortare arbetsdagen 8 timmars arbete, 8 timmars fritid, 8 timmars vila. Även om arbetstiden här i landet nu är kortare än 8 timmar, så betyder inte detta att fritiden ökat i samma mån. De allt längre avstånden mellan hemmet och arbetsplatsen har medfört att fritiden tvärtom minskat i avsevärd grad. Det är ingenting ovanligt att ett par timmar eller mer åtgår för resor i överfulla bussar, spårvagnar eller tåg. Därigenom förlänges arbetsdagen i motsvarande grad. I varje fall blir fritiden avsevärt kortare under nuvarande förhållanden än den var vid tiden för 8-timmarsdagens införande.

Den nyligen införda 45-timmarsveckan har givetvis hälsats med tillfredsställelse av landets löntagare. Men den är under inga förhållanden att betrakta annat än som ett steg på vägen mot en ytterligare arbetstidsförkortning ned till 40 timmars arbetsvecka. Sverige ligger efter åtskilliga kapitalistiska länder i fråga om arbetsdagens längd. Folkmaktens länder med Sovjetunionen i spetsen marscherar snabbt mot en förkortning av arbetstiden under 40 timmar i veckan. Denna arbetstid är praktiskt taget genomförd i Sovjetunionen; och enligt sjuårsplanen skall en arbetstid av 35 timmar i veckan vara genomförd år 1964. För arbetare i tyngre eller hälsovådliga yrken är arbetstiden redan nu 35 timmar i veckan.

Det finns inget godtagbart skäl varför inte 40-timmarsveckan skulle kunna genomföras över hela linjen i vårt land. Resurserna finns, och erfarenheten har visat att produktionsresultatet blir bättre vid arbetstidsförkortning. Kravet på en ytterligare arbetstidsförkortning är allmänt inom svensk arbetarrörelse.

Självfallet måste en ytterligare förkortning av arbetstiden innebära, att arbete i hälsovådliga eller tyngre yrken får en arbetstid som ligger under 40 timmar i veckan. För närvarande gäller, att exempelvis gruvarbetarna har 40 timmars arbetsvecka. Denna arbetstidsförkortning baseras emellertid på en avtalsuppörelse. Även i sådana fall måste emellertid arbetstiden fastställas i lag.

Med hänvisning till vad som sålunda anförts får vi hemställa,
att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning och förslag till en allmän förkortning av arbetsveckan till 40 timmar och för arbete under jord eller tungt och hälsovådligt arbete till 35 timmar.

Stockholm i januari 1961

Knut Senander

Helmer Holmberg

Nr 425

Av herrar **Edlund** och **Hedin**, om en allmän översyn av lotteriförordningen.

(Lika lydande med motion nr 371 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1961

Dag R. Edlund

Carl Eric Hedin